

BULLETIN

Glasilo Mjesnog odbora Luka

Broj 16

prosinac 2020.

MJESNI ODBOR LUKA

Verdieva 11, Rijeka

Tel: 209 915, Fax: 209 480

E-mail: mo.luka@rijeka.hr

Web: [www.rijeka.hr/MO Luka](http://www.rijeka.hr/MO_Luka)

Vijeće Mjesnog odbora Luka: Stefan Mataja Mafrici (predsjednik), Mladen Pantar (zamjenik), Daina Glavočić (članica), Daniela Maras Vukušić (članica) i Joško Vitezica (član)

S lijeva na desno: Mladen Pantar, Daina Glavočić, Stefan Mataja Mafrici, Daniela Maras Vukušić i Joško Vitezica

Tajnica: Davorka Milanović

BULLETIN – Glasilo Mjesnog odbora Luka

Broj 16, prosinac 2020.

Izdavač: Vijeće Mjesnog odbora Luka

Uredništvo: Vijeće Mjesnog odbora Luka

Fotografije: Arhiva mjesnog odbora, Daina Glavočić, Rijeka 2020 d.o.o.

Sadržaj:

Uvodna Riječ	4
AKTIVNOSTI MO LUKA U 2020. GODINI	5
POVIJESNA CRTICA IZ KVARTA	7
Granični zid	7
EPK NA PODRUČJU MO LUKA	10
Opera industriale pretvorila Riječku luku u zadivljujuću pozornicu i uvela Rijeku u godinu Europske prijestolnice kulture	10
Riječku katedralu ribe trajno krase umjetnička instalacija Meštri	14
Otvorene prostorne intervencije Svjetlane Despot na riječkom lukobranu	16
Otvoreno dječje igralište Balthazarov Uragan na Molo longu	17
Na Molo longu predstavljena zvučna instalacija Ebriphon	19
Predstava suvremenog cirkusa „Instable“ okupila brojnu publiku na Gatu Karoline Riječke	20
Fantastična izložba o fantastičnom gradu: otvorena Fiume Fantastika	22
NA KRAJU GODINE	23

Uvodna riječ

Poštovani susjedi i sugrađani,

naš su grad ove 2020. godine, obilježili EPK i COVID.

EPK smo sa znatiželjom, radošću i ponosom iščekivali, a radi se o, za naš grad jedinstvenom cjelogodišnjem događaju. Rijeka je naime, ove godine bila europska prijestolnica kulture!

Nažalost, ujedno je Rijeka bila i grad pogođen pandemijom COVID virusa, jednako kao i ostatak Hrvatske i svijeta. Zato je 2020. godina bila i još uvijek je, iznimno teška za sve nas.

Vjerujemo da će i tim nevoljama koje su nas zadesile uskoro doći kraj, da ćemo se svi skupa vratiti na „staro normalno“ te nastaviti živjeti živote kakve smo imali prije nego što se taj „zločinac“ poznat kao COVID 19, nepozvan uvukao u njih.

Stoga smo ovaj broj Bulletina planirali u revijalnom izdanju, kako bismo se prisjetili lijepih događaja koji su se u sklopu EPK odvijali na području našeg mjesnog odbora, a one ružne što prije zaboravili i ostavili iza sebe.

Stefan Mataja Mafrici

Predsjednik Vijeća Mjesnog odbora Luka

AKTIVNOSTI MO LUKA U 2020. GODINI

Zbog pandemije COVID virusa, aktivnosti Vijeća Mjesnog odbora Luka u 2020. godini bila su znatno manja. Stoga se Vijeće fokusiralo na one aktivnosti koje donose poboljšanje ili održavanje postojećeg životnog standarda svojih sugrađana. Vjerujemo da smo u tom segmentu naših aktivnosti uspjeli, zahvaljujući funkcionalnoj suradnji s Komunalnim redarstvom, Prometnim redarstvom, Rijeka plusom (koncesionarom nad gradskim tržnicama), gradskom Čistoćom te drugim interesnim dionicima u spomenutom segmentu.

Nažalost, ove godine globalna pandemija nam je onemogućila i održavanje naših tradicionalnih programa, obilježavanja Dana Mjesnog odbora Luka u sklopu kojih smo se natjecali u udičarenju, organizirali likovne susrete u Jedrarskoj, našim sugrađanima mjerili tlak i razinu šećera. Od svega smo morali odustati.

Jedino od čega nismo odustali je ovaj Bulletin i darivanje naše djece povodom božićno-novogodišnjih blagdana jer smatramo kako barem najmlađe moramo usrećiti poklonima i nastojati im prigodno uljepšati kraj godine.

Moramo se osvrnuti i na Male komunalne zahvate (Prioritete) planirane za realizaciju u 2020. godini. Naime, zbog COVID pandemije proračun Grada Rijeke se suočio sa deficitom u odnosu na predviđene prihode za ovu godinu te se takav ishod, u konačnici, odrazio i na naša sredstva. Svi Prioriteti, koji su imali predviđeno ostvarenje u ovoj godini, prebačeni su za 2021. Isto tako, ove godine nije se išlo s pozivom prema građanima za podnošenje novih prijedloga malih komunalnih zahvata za 2021. godinu. Poziv za nove prijedloge očekuje se u slijedećoj 2021. s planiranom realizacijom u 2022. godini, ukoliko ne bude novih posljedica na smanjenje proračuna.

Vijećnici MO Luka će se i u buduće nastaviti zalagati za poboljšanje svakodnevice svojih susjeda. Naglasak stavljamo na prometnu i komunalnu problematiku koja „krasi“ naše područje. Svjesni smo specifičnosti „strogog“ centra grada te su nam i naponi usmjereni upravo na zaštitu stanara ovog područja koji su često u podređenom položaju naspram drugih koji gravitiraju istom.

(S.M.M.)

POVIJESNA CRTICA IZ KVARTA

Granični zid

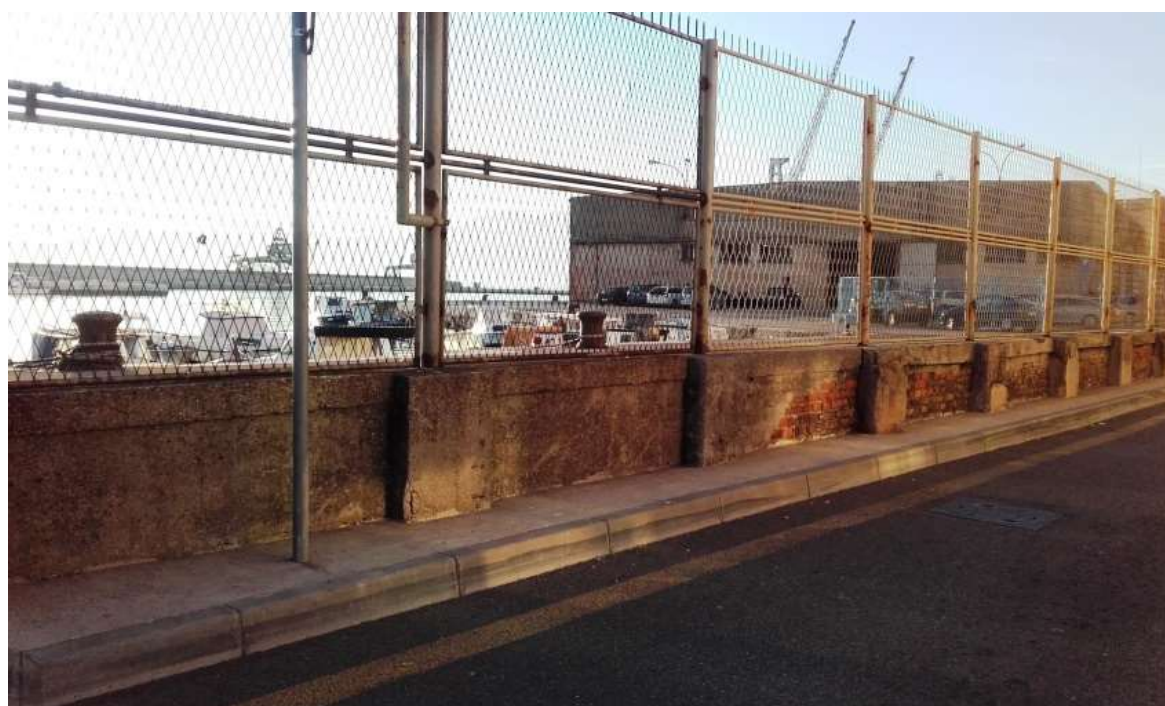
Rijeka, grad burne i zanimljive prošlosti, sačuvao je krhotinu jedne od riječkih posebnosti . Fiume / Rijeka je od prvih gradova, ako ne i prvi, u novoj Europi koji je bio od 1924.-1945. godine graničnim zidom podijeljen na dva grada, dvije države, kulture, tradicije, naroda, dva jezika koji se nisu mogla ili htjela razumjeti. Bilo je to nekoliko desetljeća prije globalno poznatih zidova Berlina (1961.-1989.), Nikozije (1974.-2008.), Belfasta, Beiruta (1975.-1990-tih) ili Lime (betonski zid s bodljikavom žicom oko 3 m visine, oko 10 km duljine).

Premda je Rijeka grad s mnogo razaranja u prošlosti, ipak na tlu MO Luka još uvijek postoji, iako okrnjen, jedan od važnih povijesnih dokaza burne i važne povijesti. Grad Rijeka još svjedoči da ni pola stoljeća od ukidanja te umjetno postavljene granice nisu u potpunosti zbrisana sjećanja ni osjećaji tih vremena.

Ona su još često prisutna na simboličkoj razini, posebno kod vremešnjih sugrađana i esula, unatoč izmjeni poslijeratnog stanovništva grada.

Jedini zorni materijalni relik, vidljiv ostatak i dokaz nekadašnje čvrste granične barijere je 50-metarski ostatak graničnog zida u Demetrovoj ulici uz luku Baroš koji vrši i dalje istu funkciju zabrane pristupa građanima terenu lučkog koncesionara.

Iako u lošem stanju, ovaj bi objekt morao biti obilježen informativnom pločom kao mjesto memorije jedne faze posebne riječke prošlosti.

Mogla bi ta priča iz riječke prošlosti biti priča o prvom gradu u Europi podijeljenim zidom koji ga i danas dijeli od glavnog ekonomskog resursa, nekad sušačke luke Baross, odnosno današnje Luke Rijeka. I danas zidić i visoka žičana ograda brane Riječanima prolaz i pristup moru te i ovo stoji uz bok ostalim posebnostima Rijeke.

(D.G.)

EPK NA PODRUČJU MO LUKA

Zahvaljujući svojim lijepim otvorenim prostorima i položaju u samom centru grada, mnoge priredbe, koncerti, performansi i ostala događanja u sklopu EPK odvijali su se upravo na području MO Luka. Nemoguće je u ovom broju Bulletina izdvojiti sve, ali neke ćemo ipak zabilježiti i sjećati ih se.

Opera industriale pretvorila Riječku luku u zadivljujuću pozornicu i uvela Rijeku u godinu Europske prijestolnice kulture

Otvorenje – 1. veljače 2020.

U središnjem programu otvorenja hrabre poruke o vrijednostima na kojima počiva moderna Europa. U publici nekoliko desetaka tisuća ljudi.

Neobičnom Operom industriale Riječka je luka pretvorena je u golemu pozornicu na kojoj je uz zvukove rada, industrije i buke nastupilo tisuće izvođača. O Bella Ciao bila je završna pjesma kojom je Rijeka simbolički podsjetila Europu i Hrvatsku na slobodu koju građani Europe žive u proteklih 75 godina – È questo il fiore del partigiano, morto per la libertà!

Poruke koje su se u tom trenutku velikim slovima ispisivale na svjetlosnim instalacijama bile su: AJMO RIJEKA, FORZA FIUME, LUKA RAZLIČITOSTI, TOLERANCIJA, POŠTOVANJE, SUŽIVOT, MIR, ANTIFAŠIZAM, UMJETNOST, EUROPA, KULTURA.

„Službeni početak bogate kulturne godine obilježili smo odajući počast riječkim radnicima, umjetničkoj avangardi i tradiciji ovog kraja. Kao lokaciju odabrali smo upravo Riječku luku jer je ona

simbol moderne i otvorene Rijeke, zbog čega je i slogan Rijeke Europske prijestolnice kulture 'Luka različitosti'. Jedinstvenost ovog programa osigurala je i brojna publika na Molo longu koja je zvonila, navijala, stvarala buku i svjetlo, te tako sudjelovala u izvedbi kao živi instrument, ali i brojna publika zbog koje sve ovo radimo“, riječi su Emine Višnić, direktorice Rijeke 2020. po završetku izvedbe.

U Operi industriale, nastaloj prema glazbenom predlošku riječkog umjetničkog dvojca JMZM (Josip Maršić i Zoran Medved) u orkestraciji hrvatskog kompozitora, maestra Frana Đurovića, u ovom su središnjem programu otvorenja u Riječkoj luci nastupili brojni glazbenici, među kojima i DB Indoš – Kuća ekstremnog glazbenog kazališta s Rumoristima kao izvođačima, mješoviti Pjevački zbor otvorenja Europske prijestolnice kulture predvođen Jekom Primorja pod vodstvom Igora Vlajnića, orkestar gudača i puhača. U izvedbi je također sudjelovao i posebno atraktivan finski zbor muškaraca koji vrište, zveckaju i

viču – Mieskuoro Huutajat te ansambl od dvadeset riječkih gitarista, deset bubnjara, plesači i radnički orkestar brusilica, varioca i iskri.

Ova je urbana riječka opera donijela podsjetnik na bogatu i burnu riječku povijest, donijela je poruke poštovanja prema snazi radnika u životu modernog grada, radnika koji su s ponosom gradili Rijeku. Tematski se ova izvedba dotakla i Janka Polića Kamova, najvećeg riječkog pisca, preteče europske književne avangarde i donijela izvođenje njegovih stihova u posebnom stilu. Finski je zbor muškaraca koji vrište izveo himne svih država pod kojima je Rijeka postojala u proteklih sto godina. U velikom finalu izvedbe svi su se izvođači okupili u izvedbi pjesme Bella Ciao – rock gitaristi, bubnjari, Pjevački zbor otvorenja EPK, orkestar, finski zbor Huutajat, DB Indoš velik broj publike. Uz poruke koje su pratile ovu izvedbu Rijeka je pokazala više nego jasno koje vrijednosti njeguje i zastupa, koje poruke svojim

programom želi poslati Europi i svijetu. Narator u izvođenju bio je Zoran Prodanović Prlja, a spektakl je završen uz veliki vatromet.

Riječku katedralu ribe trajno krasi umjetnička instalacija Meštri

Čarobna riječka Ribarnica od 10. srpnja 2020. oplemenjena je instalacijom *Meštri*, češkog umjetnika Pavla Mrkusa, u sklopu projekta Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture, programa Lungomare Art. Riječ je o digitalnim slikama i zvučnoj kompoziciji koja se, poput valova mora, prelijeva iznad glasova prodavača i kupaca.

Autorova intervencija u riječku svakodnevnicu gdje se lokalci uz prodaju ulova i kupnju za idući ručak ili večeru sastaju i međusobno komuniciraju, **svima koji pri ulasku podignu pogled nudi doživljaj koji omogućuje promatranje riječke katedrale ribe iz druge, obogaćene perspektive.** Možda baš takav jedan doživljaj može osnažiti odgovornost prema javnom prostoru kao mjestu suživota i zajedničkoga kulturnog identiteta.

Radi se o trećoj u nizu trajnih umjetničkih instalacija koje su se postavile na području Kvarnera u sklopu programa Lungomare Art, projekta EPK.

Suvremena umjetnost u ovom projektu izlazi iz muzeja, stvarajući novi kulturno-umjetničko-turistički put, koji donosi posebnu novu vrijednost mjestima obuhvaćenima ovim programom. Lungomare Art gradi spomenike za budućnost, naslonjene na priče važne lokalnoj zajednici.

Otvorene prostorne intervencije Svjetlane Despot na riječkom lukobranu

Na riječkom Molo longu, 17. rujna 2020., u sklopu projekta Rijeka 2020 – Europska prijestolnica kulture, otvorene su prostorne intervencije priznate riječke produkt dizajnerice i dizajnerice interijera Svjetlane Despot.

Prostorne intervencije na proširenju lukobrana, iza zgrade Dezinsekcije, od sredine su ljeta 2020. šetačima su postale omiljeno mjesto za fotografiranje. Autorica Svjetlana Despot, koja ih je poklonila svome gradu, ističe kako one pozivaju prolaznike na zajedničku igru, ali i introspekciju te razmišljanje o intimnim temama Samoće, Ispovijesti, Slobode i Zagrljaja.

Rad je nastao još u siječnju 2020. godine kao otisak osobnog unutarnjeg stanja umjetnice, a dogodilo se da je njeno razmišljanje, zbog situacije s pandemijom COVIDA-19, aktualnije sada nego tada. Umjetnica kao da je predvidjela osjećaj izolacije.

Otvoreno dječje igralište Balthazarov Uragan na Molo longu

Dječje igralište s najljepšim pogledom na grad otvoreno 23. srpnja 2020. na riječkom Molo longu, u sklopu Tobogana Europske prijestolnice kulture.

Ovo igralište, koje vrlo lako **zaokupi različita osjetila**, osmislio je kreativni studio **“Benussi & the Fish”** i to ne slučajno tik do starog broda koji krije mnoge zanimljive priče. Naime, lokacija je odabrana upravo **kako bi se skrenula pažnja na jedinstveni pogled na Rijeku**. Jer, baš su taj pogled i atmosfera lučkog grada poslužili kao inspiracija za izgled Balthazargrada iz poznatog crtića Profesor Balthazar.

Za stari parobrod Uragan koji je sagrađen prije otprilike 130 godina i koji je neko vrijeme bio prepušten sam sebi, nakon spašavanja iz luke Porto Baroš u kojoj se potopio uslijed nevremena, ovo je svakako novi, važan početak.

Brod oplemenjen dječjim igralištem, uz pogled na najdraži grad, širom raširenih ruku od sada pa nadalje očekuje svu veselu djecu.

Kako je ovo Balthazarovo dječje igralište nedavno bilo meta sitnih vandala i autora rasističkih poruka te kako je sama instalacija bila planirana u kontekstu drugih sadržaja koji se zbog pandemije nisu uspjeli realizirati, Sveučilište u Rijeci i RIJEKA 2020 donijeli su odluku da se instalacija premjesti na novu

lokaciju, kod Exporta na Delti, gdje će se nalaziti najmanje do proljeća iduće godine.

Na Molo longu predstavljena zvučna instalacija Ebriphon

Na riječkom **Molo longu**, ispod prve obnovljene dizalice, 2. srpnja 2020. održana je svečanost otvorenja i predstavljanja **zvučne instalacije Ebriphon**. Projekt je prema konceptu austrijskih umjetnika **Christine Hinterkörner** i **Patrika Hubera** nastao u sklopu programskog pravca **Slatko i slano Rijeke – Europske prijestolnice kulture**.

Zvučna instalacija donosi **simfoniju nastalu na temelju zvukova terminala za rasuti teret u Bakru**, a postavlja se u sklopu istoimenog projekta – *Ebriphon*.

Umjetnici su početkom ove godine boravili u Bakru, jednoj od najstarijih luka na sjevernom Jadranu koja i danas predstavlja važno mjesto ekonomskog razvoja Primorsko-goranske županije.

Umjetnici su u Bakru **snimali zvukove industrije**, odnosno lučkog terminala. Zvukovi su snimljeni mikrofonom, nakon toga obrađeni te pretvoreni u format **elektro-zvučne instalacije**.

Umjetnici su koristili nekoliko mikrofona raspoređenih po teretnom brodu iz Istanbula. Brod je bio dug 230 metara i težak 81 tisuću tona. Zvukovi su tako snimljeni pored motora, na komandnom mostu, u kuhinji, u kabinama i na palubi. Na taj način, Hinterkörner i Huber **buku su pretvorili u glazbu**.

Posjetitelji su simfoniju mogli poslušati uz pomoć slušalica koje su postavljene na lukobranu i to na način da slušalice spoje na vlastite mobitele, a instalacija na Molo longu bila je **dostupna do kraja kolovoza ove godine**.

Predstava suvremenog cirkusa “Instable” okupila brojnu publiku na Gatu Karoline Riječke

Na Gatu Karoline Riječke 8. rujna 2020. održana je predstava suvremenog cirkusa „Instable“ francuske skupine Les Hommes penchés. Brojna okupljena publika, među kojima je bilo i puno djece, uživala je u predstavi mladog cirkuskog umjetnika Nicolasa Fraiseaua.

Njegovo glavno „oruđe“ u ovoj predstavi je njegovo vlastiti tijelo kojim nastoji postići ravnotežu na pokretnom jarbolu koji mu je bio jedini rekvizit prilikom izvođenja predstave. Budući da je jarbol nestabilan i cijelo vrijeme umjetnika tjera na postizanje ravnoteže, ova predstava u prenesenom značenju govori o krhkosti i granicama ljudskog stanja koje je kroz život stalno potrebno dobro balansirati.

Predstava je nastala u sklopu projekta „Neočekivani Rendez-vous“ Francuskog instituta u Hrvatskoj čiji je cilj širokoj publici otkriti mjesta spomeničke baštine i nove forme izvedbenih umjetnosti.

Francuske grupe predstavljaju se predstavama plesa i suvremenog cirkusa prilagođenima za ovaj program ili posebno kreiranim. Jedinstvenost izabranih prostora za održavanje izvedbi potiče zanimanje publike čiji je odnos sa scenom također promijenjen. Otvoren i slobodan prostor kao što je to bilo u slučaju Gata Karoline Riječke omogućuje posjetiteljima da se približe umjetnicima, da se ukoliko to žele kreću prostorom izvedbe.

Projekt se oslanja na izvrsnost pozvanih grupa kako bi proširio publiku i pružio podršku razvoju suvremenih izvedbenih umjetnosti u Hrvatskoj, a ilustrira kulturne veze između Hrvatske i Francuske.

Fantastična izložba o fantastičnom gradu: otvorena Fiume Fantastika

Iako sama zgrada nekadašnjeg Exportdrva malo izlazi iz granica MO Luka, događanja koja su tamo organizirana zapravo su „pod poneštrama“ naših stanara, pa smo odlučili izdvojiti i djelić programa sa te lokacije.

U novouređenom Exportu na Delti, 13. rujna 2020., u sklopu programa Slatko i slano Europske prijestolnice kulture, otvorena izložba *Fiume Fantastika*: Fenomeni grada.

Na stotine je ljudi tijekom večeri, pridržavajući se svih epidemioloških mjera, poželjelo vidjeti ovo novo urbano čvorište i postav koji priča i tumači povijest modernog urbanog razvoja Rijeke i njezine regije, prateći utjecaje ekonomskih, političkih i društvenih procesa na arhitekturu grada.

Izložba je postavljena u deset paviljona, od kojih svaki tematizira određeni riječki fenomen, a to su: *Granice, Luka i željeznica, Mreže, Kino: "Stižu ljudi!", Grad, Palača, Zajedničko tlo, Dokolica, Spomenici i Fantastične zone.*

NA KRAJU GODINE

Dragi naši susjedi i sugrađani,

sa željom da godina koja dolazi, Vama i Vašim najdražima donese što više radosti, ljubavi i topline te više sigurnosti, osobnih i poslovnih uspjeha, želimo Vam ugodne blagdanske dane, sretan Božić i novu 2021. godinu.

Vijeće Mjesnog odbora Luka

